

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL TEISENOS BYLOJE PAGAL PAREIŠKĖJO – LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ GRUPĖS PRAŠYMĄ IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ RINKOS ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO 1 DALIS (2006 M. BIRŽELIO 22 D. REDAKCIJA) NEPRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 23, 46 IR 48 STRAIPSNIAMS, NUTRAUKIMO

2008 m. vasario 25 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Egidijaus Kūrio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Ramutės Ruškytės, Vytauto Sinkevičiaus,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvartė pareiškėjo – Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės, susidedančios iš Juliaus Veselkos, Vytauto Bogušio, Sauliaus Lapėno, Liudviko Sabučio, Egidijaus Klumbio, Marijos Aušrinės Pavilionienės, Onos Valiukevičiūtės, Vytauto Galvono, Rimanto Smetonos, Algimanto Matulevičiaus, Algirdo Ivanausko, Skirmanto Pabedinsko, Vladimiro Volčioko, Etelos Karpickienės, Audronės Pitrėnienės, Gintaro Šileikio, Vytauto Sigitto Draugelio, Jono Pinskaus, Sauliaus Girdausko, Andriaus Baranausko, Gintauto Mikolaičio, Juozo Palionio, Broniaus Bradausko, Birutės Vėsaitės, Alberto Sereikos, Viktoro Rinkevičiaus, Rimos Baškienės, Irinos Rozovos, Jono Juozapaičio, Romo Venclovo, Viačeslavo Škilio, Virginijaus Domarko, Valentino Mazuronio, Remigijaus Ačo, Dailio Alfonso Barakausko, Vilijos Vertelienės, Ramunės Visockytės, Zitos Žvikienės, Zenono Mikučio, Romualdos Kšanienės, Vaclavo Stankevičiaus, Vaclovo Karbauskio, Audriaus Endzino, Eligijaus Masiulio, Algirdo Monkevičiaus, Alvydo Sadecko, Algirdo Syso, Mildos Petrauskienės, Artūro Paulausko, Virginijos

Baltraitienės, Vytauto Kamblevičiaus, Edvardo Žakario, Algimanto Salamakino, Algio Rimo, Algirdo Paleckio, Irenos Šiaulienės, Vytauto Saulio, Jadvygos Zinkevičiūtės, Dangutės Mikutienės, Petro Gražulio, Alfredo Pekeliūno, Laimos Mogenienės, Arimanto Dumčiaus, Rimanto Jono Dagio, Jono Čekuolio, Juliaus Dautarto, Ryto Kupčinsko, Vidos Marijos Čigriejienės, Povilo Jakučionio, Antano Napoleono Stasiškio, Kazio Starkevičiaus, Henriko Žukausko, Broniaus Paužos, Vladimiro Orechovo, Leokadijos Počikovskos, prašymą ištirti, ar Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo 19 straipsnio 1 dalis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23, 46, 48 straipsniams.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas – Seimo narių grupė kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar 2006 m. birželio 22 d. priimto Vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies nuostata „Emitento akcininkas, veikdamas savarankiškai ar sutartinai su kitais asmenimis, įsigijęs akcijų, sudarančių ne mažiau kaip 95 procentus balsavimo teisę suteikiančio kapitalo ir ne mažiau kaip 95 procentus visų balso teisę šio emitento visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų, turi teisę reikalauti, kad visi kiti emitento akcininkai parduotų jiems priklausančias balso teisę suteikiančias akcijas, o šie privalo jas parduoti šio Įstatymo nustatyta tvarka“ neprieštarauja Konstitucijos 23, 46, 48 straipsniams.

Šis prašymas Konstituciniame Teisme gautas 2006 m. spalio 20 d.

2. Konstitucinio Teismo pirmininko 2006 m. lapkričio 2 d. potvarkiu Nr. 2B-160 pagal pareiškėjo – Seimo narių grupės prašymą Konstitucinio Teismo posėdžiui pradėta rengti byla Nr. 51/06.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Seimas 2006 m. birželio 22 d. priėmė Vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymą, kuris įsigaliojo 2006 m. liepos 14 d. Šio įstatymo 6 straipsniu *inter alia* buvo pakeista ir nauja redakcija išdėstyta Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalis (2005 m. birželio 23 d. redakcija).

2. Vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo

papildymo įstatyme buvo 12 straipsnių; 19 straipsnio jame nebuvo.

Konstatuotina, kad pareiškėjo – Seimo narių grupės prašymas ištirti, ar Konstitucijos 23, 46, 48 straipsniams neprieštaruoja Vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo, pasak pareiškėjo, 19 straipsnio 1 dalis, traktuotinas kaip prašymas ištirti, ar Konstitucijos 23, 46, 48 straipsniams neprieštaruoja Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalis (2006 m. birželio 22 d. redakcija).

3. Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje (2006 m. birželio 22 d. redakcija) buvo nustatyta: „Emitento akcininkas, veikdamas savarankiškai ar sutartinai su kitais asmenimis, įsigijęs akcijų, sudarančių ne mažiau kaip 95 procentus balsavimo teisę suteikiančio kapitalo ir ne mažiau kaip 95 procentus visų balso teisę šio emitento visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų, turi teisę reikalauti, kad visi kiti emitento akcininkai parduotų jiems priklausančias balso teisę suteikiančias akcijas, o šie privalo jas parduoti šio Įstatymo nustatyta tvarka.“

4. Seimas 2007 m. sausio 18 d. priėmė Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą, kuris įsigaliojo 2007 m. vasario 8 d. Šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo <...> antrasis skirsnis, išskyrus 14¹ straipsnį, trečiasis ir trečiasis¹ skirsniai ir 61 straipsnio 1 dalies 1, 2, 5 ir 9 punktai.“

Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnis (2006 m. birželio 22 d. redakcija), kurio 1 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą ginčija pareiškėjas – Seimo narių grupė, buvo išdėstytas šio įstatymo trečiajame¹ skirsnyje. Taigi pareiškėjo – Seimo narių grupės ginčijama Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalis (2006 m. birželio 22 d. redakcija) 2007 m. vasario 8 d. neteko galios.

5. Šiame kontekste paminėtina ir tai, kad Seimas 2007 m. sausio 18 d. priėmė Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymą, kuris (kaip ir Vertybinių popierių įstatymas) įsigaliojo 2007 m. vasario 8 d. Finansinių priemonių rinkų įstatymo 99 straipsnio 2 dalyje *inter alia* nustatyta, kad „įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios: <...> 15) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymas“, t. y. netenka galios tas įstatymas, kurį savo prašyme tiesiogiai nurodo pareiškėjas – Seimo narių grupė ir kurio 6 straipsniu, kaip minėta, buvo pakeista ir nauja redakcija išdėstyta Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalis (2005 m. birželio 23 d. redakcija).

6. Vertybinių popierių įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Emitento akcininkas,

veikdamas savarankiškai ar kartu su kitais sutartinai veikiančiais asmenimis, įsigijęs akcijų, sudarančių ne mažiau kaip 95 procentus balsavimo teises suteikiančio kapitalo ir ne mažiau kaip 95 procentus visų balsų emitento visuotiniame akcininkų susirinkime, turi teisę reikalauti, kad visi kiti emitento akcininkai parduotų jiems priklausančias balso teisę suteikiančias akcijas, ir šie privalo jas parduoti šio įstatymo nustatyta tvarka.“

Taigi Vertybinių popierių įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas teisinis reguliavimas iš esmės yra analogiškas teisiniam reguliavimui, įtvirtintam Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje (2006 m. birželio 22 d. redakcija), kurio atitiktį Konstitucijai ginčija pareiškėjas – Seimo narių grupė.

Kartu pažymėtina, kad Vertybinių popierių įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas aiškintinas ir vertintinas (*inter alia* jo atitikties Konstitucijai požiūriu) viso šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo, anaiptol neanalogiško teisiniam reguliavimui, kuris buvo įtvirtintas jau negaliojančiame Vertybinių popierių rinkos įstatyme, kontekste.

7. Pažymėtina ir tai, kad į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies (2006 m. birželio 22 d. redakcija) atitiktį Konstitucijai kreipėsi 75 Seimo nariai. Iš Seimo 2007 m. sausio 18 d. posėdžio, kuriame buvo priimtas Vertybinių popierių įstatymas, stenogramos matyti, kad už Vertybinių popierių įstatymo, kurio 37 straipsnyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, kaip konstatuota šiame Konstitucinio Teismo sprendime, iš esmės yra analogiškas teisiniam reguliavimui, įtvirtintam Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje (2006 m. birželio 22 d. redakcija), priėmimą balsavo net 51 Seimo narys iš Seimo narių grupės, paprašiusios Konstitucinį Teismą ištirti Vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies (2006 m. birželio 22 d. redakcija) atitiktį Konstitucijai. Tai, kad 51 Seimo narys, suabejojęs atitinkamos įstatymo nuostatos atitiktimi Konstitucijai, vėliau balsavo už kitame įstatyme įtvirtintą iš esmės analogišką nuostatą, suteikia pagrindą manyti, kad šiems Seimo nariams anksčiau kilusi abejonė dėl pareiškėjo – Seimo narių grupės ginčijamos įstatymo nuostatos atitikties Konstitucijai išnyko, priešingu atveju jie vargu ar būtų balsavę už nuostatos, kurios atitiktimi Konstitucijai abejoja ir kurią ginčija, priėmimą.

8. Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad ginčijamo teisės akto panaikinimas yra pagrindas priimti sprendimą pradėti teisenai nutraukti ir kad jeigu tai paaiškėja iki teismo posėdžio pradžios, Konstitucinis Teismas šį klausimą sprendžia pasitarimų kambaryje.

Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 4 dalies formuluotė „yra pagrindas <...> pradėti teisenai nutraukti“ aiškintina kaip nustatanti Konstitucinio Teismo įgaliojimus tais atvejais, kai į Konstitucinį Teismą kreipėsi ne teismai, bet kiti Konstitucijos 106 straipsnyje nurodyti subjektai, atsižvelgus į

nagrinėjamos bylos aplinkybes, nutraukti pradėtą teiseną.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 28 straipsniu, 69 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Nutraukti pradėtą teiseną byloje Nr. 51/06 pagal pareiškėjo – Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą ištirti, ar Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 19 straipsnio 1 dalis (2006 m. birželio 22 d. redakcija, Žin., 2006, Nr. 77-2963) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23, 46 ir 48 straipsniams.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Egidijus Kūris

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Ramutė Ruškytė

Vytautas Sinkevičius